

РЕШЕНИЕ

№ 7435

гр. София, 29.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 13.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **4758** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на чл. чл. 145 – 178, вр. чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Предмет на разглеждане е предявен от адвокат С. П., като пълномощник на Д. Д. Ж. иск от негово име, срещу Столична дирекция на вътрешните работи – МВР за обезщетяване на неимуществени вреди, оценени на общ 9 000 лева, с дефиниран периода на увреждане - от 02.09.2020 г., до 01.11.2020 г., заедно със законните лихви, считано от 02.09.2020 г. (датата на фактическото задържане), причинени от отменена от Софийски районен съд, НО, 103^{-ти} състав, с решение от 07.02.2022 г., по Н.А.Х.Д № 11738/2020 г. ЗАПОВЕД ЗА ЗАДЪРЖАНЕ НА ЛИЦЕ, рег. № 2263з-2664/02.00.2020 г.

В съдебното производство ищецът лично и със съдействието на адвоката: поддържа исковата молба; ангажира гласни доказателства - показания на свидетелите Е. Е. К. (колега на ищеца), В. М. Р. (приятел на ищеца); претендира възстановяване на направените разноски за настоящото производство, по приложен към исковата молба списък (л. 9 от делото).

Ответникът, посредством упълномощен юрисконсулт оспорва изцяло исковата молба, като неоснователна и недоказана, вкл. искането за присъждане на лихви върху обезщетението, за което е представил и писмен отговор. Счита, че: ищецът не доказва да е претърпял вреди и не е налице причинно-следствена връзка между отменената заповед и твърдените вреди. Ангажира, в условията на насрещно доказване

показанията на свидетеля Б. Б. К. – полицейският служител, издал заповедта за задържане. Желаете юрисконсултско възнаграждение и възразява за прекомерност на адвокатското.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на исковата молба, като недоказана или за присъждане на обезщетение в по – нисък размер.

Съдът изиска от СРС и съответно присъедини към доказателствата по настоящото дело Н.А.Х.Д № 11738/2020 г., по описа на СРС, както и К.Н.А.Х.Д № 375/2023 г. на Административен съд София – град.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - ГРАД, като съобрази доводите на страните и доказателствата, приема следното.

От фактическа страна.

С влязло в законна сила на 20.03.2023 г. решение от 07.02.2022 г., по Н.А.Х.Д № 11738/2020 г. е отменена ЗАПОВЕД ЗА ЗАДЪРЖАНЕ НА ЛИЦЕ, рег. № 22633-2664/02.00.2020 г., издадена от полицейски орган в Отдел „Специализирани полицейски сили, при СДВР - МВР. По силата на тази заповед, видно от докладната записка на л. 16 от делото на СРС, както и от отразената в нея причина (нарушаване на обществения ред) Д. Д. Ж. е бил задържан на 02.09.2020 г. в 23.45 часа от полицейски орган, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи. Освободен е на 03.09.2020 г., в 22, 55 часа. Задържането е осъществено в помещение на предварителния арест на 02 РУ-СДВР и е продължило около 23 часа. Повод за същото (според цитираната докладна записка, потвърдено и от разпитания по настоящото дело свидетел Б. Б. К. – полицай, издател на отменената заповед е участие на ищеца в проведен на 02.09.2020 г. протест на граждани в [населено място], на площад „Независимост“ и [улица], при което, около 23, 45 часа хвърлил транспарант срещу преминаващия полицейски кордон.

С отмяната на Заповед за задържане на лице, рег. № 22633-2664/02.00.2020 г. за ищеца Д. Д. Ж. е възникнало правно основание да претендира от СДВР обезщетяване на причинени неимуществени вреди.

Исковата претенция е разделена по следния начин: 1. 3 000 лева обезщетение за нарушаване чл. 5 от „Европейската конвенция за защита правата на човека“ (има се предвид конвенцията с точно наименование Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи); 2. 3 000 лева обезщетение за нарушаване чл. 10 от Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи); 3. 3 000 лева обезщетение за нарушаване чл. 11 от същата конвенция.

В исковата молба неимуществените вреди са обосновани, както следва: по т. 1 – ограничаване свободата на придвижване, притеснение, чувство за несправедливост, унижение, уронване на доброто име, усещане за държавен произвол, отчаяние и разочарование от действията за справяне с граждани, желаещи да изразят недоволството си от държавното управление по мирен начин; по т. 2 – принудително преустановяване правото на изразяване на политическо мнение, страх от последващо участие в протести; по т. 3 - принудително преустановяване упражняването на свободата на събранията (политически протест), страх от последващо участие в протести против тогавашното правителство на страната и фактически отказ от такова участие.

От правна страна.

Настоящият решаващ състав на Административен съд София – град намира така

предявения иск за обезщетяване на неимуществени вреди, за частично основателен и доказан.

Исковете, с претенция за обезщетяване на вреди, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл. 203, ал. 1, ал. 2), а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 от ЗОДОВ постановява, че Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са в съотношение на кумулативност, а именно: административен акт, отменен по надлежния ред като незаконосъобразен (в случая - Заповед за задържане на лице, рег. № 22633-2664/02.09.2020 г.); причинена вреда; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилата вреда.

Според свидетелските показания на свидетеля Е. Е. К. (колега на ищеца): ежедневно общували, но след ареста на Ж. имало промяна в поведението му; когато отишъл „да го вземе“ от ОЗ РУ бил „много стресиран и казал, че е било отвратително – били души в една килия; притеснявал се за тоалетна, за чистота, било мръсно вътре; след ареста казал, че повече няма да ходи на протести; може би месец след ареста бил, „като че ли по-разсеян, по-замислен“; колегите се шегували с него – подигравали се, че е ултрас. Свидетелят В. М. Р. (приятел на ищеца) твърди, че: е приятел на Д. Ж. от около двадесет години и поддържат редовно близки, приятелски отношения; знаел за процесното задържане; в деня след задържането се чули по телефона и Ж. споделил „малко притеснен, че: е бил задържан, след като попаднал в тълпата; в момента на задържане са му нанесли два удара в областта на ребрата, но той не е бил агресивен и предизвикателен; условията в ареста били ужасни, не му давали да ходи до тоалетна; когато се видели „на живо“ Ж. бил „необичайно притеснен и изплашен“, личало, че „нещо не му е комфортно, че е преживял нещо, започвал да заеква; споделил, че няма желание повече да ходи на протести.

Съдът кредитира тези показания, доколкото приема, че е нормално психическото и емоционално състояние на ищеца по време и след задържането му в арестно помещение да са били влошени. При това Съдът отчита обстоятелството, че с исковата молба изрично периодите на увреждане са отграничени – от момента на задържане, до момента на освобождаване, но не се твърди ищецът да е търпял неимуществени вреди след този период.

Свидетелят на ответника - Б. Б. К. с показанията си потвърждава причината, поради която ищецът Ж. е бил задържан, и която е описана в наличната по делото на СРС, на л. 16 докладна записка. В тази връзка Съдът приема за установено и неопровергано от ищеца, че той е хвърлил т. нар. „транспарант“ към групата полицаи и това му действие е провокирало задържането. Тази констатация има пряко отношение към оценяване размера на неимуществените вреди, претендирани от ищеца, както и към извода за съпричиняване на увреждането, по смисъла на чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ. Следователно, задържането на ищеца е осъществено не на случаен принцип, като част от група протестиращи, а след като е бил идентифициран да проявява агресия към

полицейските служители. Съдебният състав на СРС също е приел за установено хвърлянето на транспарант, носен от ищеца Ж., но е отменил заповедта за задържане, поради липса на изложени в нея мотиви за фактическите причини (причина), въз основа на които е била издадена.

Като съобразява гореизложеното Съдът приема за несъмнено (доказано, по подразбиране), че: самото задържане на ищеца Д. Д. Ж. и престоят му в помещение за предварително задържане (арест), са създали у него негативни усещания (битов дискомфорт, предвид условията в помещението; обичайни притеснения от възможност за последващи действия, за реализиране на отговорност спрямо него). Такива неблагоприятни емоции би изпитал всеки, неосъждан човек (няма данни и не се твърди такова обстоятелство), който преди това не е бил обект на подобни полицейски действия. Ищецът не установи и не доказа, посредством други гласни и/или писмени доказателства (медицински и други документи) настъпване на неблагоприятни за него последици, по – големи от признатите по – горе (битов дискомфорт и пр.). Обезщетение за неимуществени вреди се дължи за конкретно претърпени физически болки и психически страдания, които следва да са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразните действия на административен орган, обективирани (както е в случая) в индивидуален административен акт. Според Съда, разделянето с исковата молба на основанията за обезщетяване неимуществени вреди, с позоваване на норми от КЗПЧОС не допринася за доказване на такива вреди в размера, претендиран от ищеца.

Чл. 5 от Конвенцията гарантира правото на свобода и сигурност, но предвижда то да може да бъде временно ограничено (както е в случая), „само в съответствие с процедури, предвидени от закона“ – хипотези, по смисъла на § 1 и след гаранциите, предвидени с §§ 2-4. Член 10, § 1 от Конвенцията защитава свободата на изразяване на мнение, но за случая задържането по реда на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР не е ограничило и засегнало това право. Същото би било ограничено когато незаконосъобразно (признато с влязъл в сила съдебен акт) е отказано провеждането на заявено по надлежния ред искане за провеждане на протести, събрания, манифестации – арг. и от § 2 на чл. 10. Същите мотиви са относими и към чл. 11 от Конвенцията.

В процесния случай, за да определи справедлив размер на обезщетението (чл. 52 ЗЗД) Съдът съобрази гласните доказателства (коментирани по – горе), както и другите, релевантни факти и обстоятелства за недоказаност на претенцията, приемайки, че тя се явява основателна и доказана, за размер от 1 000 лв. (хиляда лева). За останалата част, до претендирания размер от общо 9 000 лева исковата молба е неоснователна и недоказана.

Предвид т. 4 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ВКС, ответникът - Столичната дирекция на вътрешните работи дължи да заплати сумата от 1 000 лева, заедно със законната лихва, считано обаче от датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е отменена Заповед за задържане на лице, рег. № 2263з-2664/02.00.2020 г., т.е. – от 20.03.2023 г. (датата на касационното съдебно решение, потвърждаващо решението на СРС), а не от датата на издаване отменената заповед – 02.09.2020 г., както претендира ищецът.

Изходът на съдебния спор е основание (чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ) ответникът да бъде осъден да възстанови на ищеца заплатеното от него възнаграждение за адвокат, но съразмерно на уважената част от иска, а именно – 121 лева, както и внесената държавна такса от 10 лева. Заявеното от ответника възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК, с

оглед чл. 8, ал. 1, вр. чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, както и предвид представения от адвоката договор (л. 42) е неоснователно. Основателно, предвид отхвърлената част от исковата молба се явява и искането на ответника за юрисконсултско възнаграждение, което Съдът определя (чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ, вр. чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ), в размер на 100 лв. (сто лева).

Водим от горните съображения и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2 АПК, чл. 10, ал. 3, ал. 4 ЗОДОВ, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи - МВР да заплати на Д. Д. Ж. – ЕГН: [ЕГН] обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 1 000 лв. (хиляда лева), причинени му от незаконосъобразна Заповед за задържане на лице, рег. № 2263з-2664/02.00.2020 г., издадена от полицейски орган в Отдел „Специализирани полицейски сили, при СДВР - МВР, заедно със законните лихви, считано от 20.03.2023 г., до окончателното изплащане.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен и недоказан предявения от Д. Д. Ж., срещу Столична дирекция на вътрешните работи - МВР иск за неимуществени вреди, за размера над 1 000 лева, до претендирания размер от 9 000 лева

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да възстанови на Д. Д. Ж. – ЕГН: [ЕГН] разносните за водене на настоящото дело и заплатеното от него възнаграждение за адвокат, съразмерно на уважената част от исковата молба, в размер на общо 131 лв. (сто и тридесет, и един лева).

ОСЪЖДА Д. Д. Ж. – ЕГН: [ЕГН] 6640 да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи – МВР юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, в размер на 100 лв. (сто лева).

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: